

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Izseratij do 30 petit à Din 2.— do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.— večji izserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Izseratij davek posebej. — Slovenski Narod: večja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnštvo

Ljubljana, Knaflova ul. 5

Telefon Št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. Št. 26.

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —

Račun pri pošti: ček. zavodu v Ljubljani Št. 10.351

IZPREMEMBA V VLADI

Dosedanja ministra socijalne politike in za kmetijstvo dr. Drinković in dr. Frangeš sta zamenjana z Nikolom Preko in dr. Stankom Šibenikom — Dr. Mate Drinković in dr. Oton Frangeš ostaneta v vladi kot ministra brez portfelja

Beograd, 20. maja. Osrednji tiskovni urad predsedništva vlade je objavil snoči, da je na predlog predsednika vlade generala Živkovića Nj. Vel. kralj podpisal ukaz, s katerim se imenujejo:

za ministra brez portfelja dr. Mate Drinković, dosedanji minister socialne politike in narodnega zdravja;

za ministra brez portfelja dr. Oton Frangeš, minister za kmetijstvo;

za ministra za kmetijstvo dr. Stanko Šibenik, minister v pokoju;

za ministra socialne politike in narodnega zdravja Nikola Preka, posestnik.

Novi ministri so bili včeraj ob pol 5. pop. zapriseženi od predsednika vlade generala Živkovića in so takoj nato prevzeli svoje posle.

Stanje v Indiji še vedno kritično

Poročilo indijske vlade ne taji resnosti položaja — Indijski narodni kongres bo nadaljeval ostro protivladno propagando — Nemiri v goratih krajih dežele

London, 19. maja. AA. Nocjo je tajnik za Indijo Wedgwood Benn dal za razpolago poslancem podrobno oceno položaja v Indiji na temelju poročila indijske vlade. Po tem poročilu je položaj v Indiji še vedno nekoliko negotov. Kljub temu pa vlada obvladuje položaj in se v več ozirih opaža zaboljanie. Gorski rodovi na severozapadni meji so ostali mirni in niso kazali nikakih sovražnih gibanj. V nekaterih okrajih so poglavari plemen izrazili vladu svojo vdovanost. V nekaterih drugih krajih je bilo nekoliko nemirno. Tako n. pr. v Kaziristanu, kjer so namenoma razširili poročila o nemirih v Pešavarju in v položaju v Indiji. Te vesti so raznesli nezadovoljeni, ki so v zvezi s kongresom. Na severozapadni meji so podvzeli oblasti energično akcijo proti nemiru. Obsedeno stanje je sedaj v Pešavarju, v Bannu in v Kohatu. Po tej odredbi je pričetelo ozemlje v bližini Pešavarja in nekaj vasi v bližini mesta Bannu. Leteča kolona je z uspenom operirala v Charsadahulu v pešavarškem okraju proti takozvanim organizacijam rdečih srca in proti nekaterim vased, ki so podpirale Hajija iz Turangzaja. Oblasti so proglasile organizacije rdečih srca za nepovstavno in aretrale nekaj odličnih voditev. Položaj se je na deželi tekmedno odločno popravil. Praktično se akciji oblasti ni nihče upiral in tudi spopadov z ljudstvom ni bilo. So znaki, da postaja javnost že sita žalnja dnevnov in materialnih izgub, ki jih ti prinašajo. V poliedskih okrajih razen v Gujeratu, je v splošnem malo nemirno. Agitatorji so po-

skusali razširiti sovražno propagando po vseh in hujšati pojedelce, naj ne plaćajo dohodarine in drugih davkov. Kršenje solnega monopola je postal polagoma malenkostno. Vkljub temu so poskušali prostovoljci napade na soline. Agitatorji še vedno razširjajo namenoma škodočine in alarmantne vesti, čeprav je njih absurdnost v nekem obsegu zgrešila svoj cilj. Manjšine v splošnem in posebno mošmanci so z velikim zadovoljstvom sprejeli na znanje podkraljevo izjavo in zagotovilo, da se ne bo smatrala nobena rešitev političnega problema za zadovoljivo, ki ne bo imela pristanka važnemu manjšin in jim dala občutek varnosti. Vkljub temu kongres ne ščedi z napori in zavaja manjšine z neizpolnivimi obljubami. Delavstvo je še vedno neprizadeto. Glede na rezolucijo, ki jo je pred kratkim odobril izvršni akcijski odbor kongresa v Alahabudu, je indijska vlada ojačala stražo pri trgovinah oblek in alkoholnih piaci. Vladno poročilo nadaljuje:

»Jasno je, da namenava kongres nadaljevati svojo propagando brez ozira na posledice. Straženje trgovin z oblačili in alkoholnimi pijačami pomenja direktno vmeševanje v trgovske posle in mora nujno povečati nevarnost nemirov. Ta program ima v splošnem namen vzbušati nezadovoljstvo proti vladu. Njegov cilj je onemogočiti vlado. Da to dosežejo, so pripravljeni ti krogki žrtvovati sedanjost in prihodnost dežele. Vlada pa bo uporabila vsa svoja sredstva, da osigura deželi red in mir.«

Indijski jurišajo solna skladisca

Več tisoč Gandijevih prostovoljev je napadlo solno skladisca pri Vadali in demoliralo priprave za varjenje soli

London, 20. maja. Dolgo pričakovan napad Gandijevih prostovoljev na skladisce soli pri Vadali je bil včeraj izvršen. Napada se je udeležilo nekaj tisoč prostovoljev, ki so se zbrali pred poslonjem svetindijskega kongresa v Bombaju. Že na potu proti skladisci so prišlo do ponovnih spopadov s policijo, ker je ta poskušala preprečiti prostovoljcem njihov pohod. V teh spopadih je bilo aretiranih nad 400 prostovoljev.

Kljub odločnemu nastopu policije, ki je z veliko energijo razganjala prostovolje, se vendar teži ni posrečilo preprečiti napada na solno skladisce. Prostovolji so prodrli policijski koridor in pričeli rušiti priprave za varjenje soli. V spopadih so tudi obmeta-

vali policijo s soljo. Ker pa policija ni uporabila orožja ni bilo zaznamovati to pot kakih ranjencev. Protiv večeru so prostovoljci zapustili skladisce ter se utaborili v okolici.

Angleška policija pa pričakuje, da se bo napad na skladisce v Vadali danes ponovil ter je nujno naprosila indijsko vlado naj ji pošlje znatna ojačanja. Zaradi tega je bilo odposlanih preti Vadali iz Bombaja dva bataljona vojaštva, oboroženega s strojnico in oklopni avtomobili.

Pariz, 19. maja. AA. Poročajo iz Bombarja, da izvaja, zladovno stavko 280 Indijcev, ki so bili aretirani včeraj, in 225 oseb, ki so bile prijeti v Damansiju 16. maja. Svojo stavko utemeljujejo s slabo jetniško hrano.

Preprečeno ojačanje sovjetske mornarice

Bukarešta, 20. maja. AA. Kakor poročajo, so rumunski člani dardanske komisije dosegli, da je bil prepovedan nadaljni prehod ruskih vojnih ladij skozi Dardanele v Črno morje.

Podaljšanje roka izgnanstva Trockega

Kovno, 20. maja. Kakor poročajo iz Moskve je politični urad komunistične stranke sklenil podaljšati izgon Trockega za eno leto, to je do 1. julija 1931. Vse doljne odredbe proti njemu ostanejo še naprej v veljavni.

Okraden kitajski diplomat

Pariz, 19. maja. AA. »Havas« poroča iz Moskve, da tamkaj potrijejo vesti o tem, da so neznane osebe odvzete aktovno šefu kitajske delegacije Man Teh Huiuju, ki je prispel v Moskvo, da izgledi še neporavnana vprašanja med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo. V torbici so bili dokumenti velike veljave za Kitajsko. Zaradi te tatvine so morali odgoditi pogajanja med Kitajsko in Sovjetsko Rusijo.

Bolezen ministra prometa

Beograd, 20. maja. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve je snoči ob 19.45 poselil ministra prometa g. inž. Radivojevića v sanatoriju g. dr. Živkovića. Prisotni so bili ga, Radivojević, vseučiliški profesor g. dr. Todorović, operater g. dr. Košanović, zdravnik dr. Milinović, dr. Mlinarić in ga. dr. Laza Živković. Profesor dr. Todorović in dr. Kosanović sta poročala predsedniku vlade podrobno o poteku bolezni ministra Radivojevića. Ob 20. se je predsednik vlade poslovil od ministra prometa in mu želel brzo okrejanje.

Tatjan je v nedeljo zjutraj prijetila lažja avtomobilска nesreča. Okoli 5.30 je vozil z osebnim avtomobilom po Tržaški cesti šofer Leopold Kurent, uslužbenec pri poseteniku Adolfu Slaparu in Nadgoriči občini Ježica. Na krizišču Tržaške ceste in cesti, ki vodi na Dobravo, je nedenodoma počela pnevmatika sprednjega desneg kolesa. Ker je bil avto v diru, ga šofer ni mogel takoj ustaviti in voz se je najprej zatekel v obcestni kostani, nato pa v vogal hiše Franca Setine. Pri karambolu se je voz precej razobil in imel Stapar okoli 3000 Din škode. Zdravnik je ugotovil, da je Marinškovo zadela srčni kap.

Na Višu se je v nedeljo zjutraj prijetila lažja avtomobilска nesreča. Okoli 5.30 je vozil z osebnim avtomobilom po Tržaški cesti šofer Leopold Kurent, uslužbenec pri poseteniku Adolfu Slaparu in Nadgoriči občini Ježica. Na krizišču Tržaške ceste in cesti, ki vodi na Dobravo, je nedenodoma počela pnevmatika sprednjega desneg kolesa. Ker je bil avto v diru, ga šofer ni mogel takoj ustaviti in voz se je najprej zatekel v obcestni kostani, nato pa v vogal hiše Franca Setine. Pri karambolu se je voz precej razobil in imel Stapar okoli 3000 Din škode. Tatjan je ugotovil, da je Marinškovo zadela srčni kap.

Tatjan koleso so bili včeraj zopet prav agilni. Ukradeni sta bili dve kolesi. Eno je bilo odpravljeno sodiščarju Ivanu Kirchnerju izpred zastupe pri Figovcu, drugo pa zidariju Janku Zajcu med 7. in 9. na vogalu Miklošičeve ceste.

Silne povodnji v Rumuniji

Prizadeti sta zlasti Moldavska in Bukovina — Vode še vedno naraščajo — Več sto ljudi je brez strehe

Bukarešta, 19. maja. AA. »Radar« poroča da je poplava v Piatra Neamțu eddalje narančnejša. Voda je na nekih mestih dosegla višino 2 m. Stiri tvornice so pod vodo. Več sto ljudi je brez krova nad glavo. Drugi kraji so še vedno v nevarnosti in so jih morali izprazniti. V predmestju Bakau je voda dosegla višino treh metrov. Nad 500 ljudi je brez krova. 50 hiš je porušilo. V predmestju Romanu je 100 hiš pod vodo. Zelezniški promet s temi kraji je popolnoma ustavljen. Oddelki vojaštva so zapošleni pri reševalnih delih. Doslej ni bilo nobenih človeških žrtev.

Bukarešta, 20. maja. Zaradi neprestnega deževja so nastale v vsej Rumuniji, posebno v Moldaviji in v Bukovini velike povodnje. Razbesne vode so odnesle na neštesto krajih mostove in popolnoma porušile ceste in železniške proge.

Heimwehr se odreka parlamentarizmu

Pomemben govor voditelja Heimwehra dr. Steidle — Nastop Heimwehra pri bližnjih volitvah

Dunaj, 20. maja. V Korneuburgu se je vršila generalna skupščina spodnje spodnjaveavstrijskega Heimwehr-a, ki ima 830 krajevnih organizacij in 52.000 članov.

Na tem zborovanju je imel med drugimi tudi daljši govor voditelj Heimwehra dr. Steidle, ki je ugotovil, da je napačno naziranje onih krogov, ki menjajo, da naj se Heimwehr ne udeleži bližnjih volitev v avstrijski parlament. Heimwehrski usmerjeni poslanci v sedanjem parlamentu bodo v slučaju predložitve novega zakona o nošnji orožja in razorovitvi, ki je napovedan, pod vodstvom močnih državnikov, ki jim bo vodilna ideja pri nihovem delu ne korist stranke, nego dobrobit države in avstrijskega ljudstva.

Roparji oplenili poštni avtobus

Pariz, 20. maja. AA. »Havas« javlja iz Ajaccia, da so razbojni napadi na cesti 3 km od Sopigne poštni avtobus, ki vrši promet med Ajacciom in Sopigneom. Roparji so ubili 2 orožnika, ki sta bila med potnikami, potnike pa so nagnali iz avtobusa, ki so ga začigli, potem ko so ukradli pošto.

Žrtve avtomobilske nesreče

Wakefield, 19. maja d. Pri Pledwicku se je prijetila velika avtomobilska nesreča, pri kateri so bili ubiti tri osebe. Avto je zadel ob voz, s katerim se je peljala nesrečna družina na nedeljski izlet. Sunek je bil tako strašen, da so ostale na mestu mrtve tri osebe, dočim je četrta podlegla zadobjenim poškodbam v bolnici. Težko ranjeni sta tudi dve prijatelji, ki sta se udeležili z družino izleta. Stanje ranjencev je zelo težko in je malo učinkovita, da bi okrevali.

Pariz, 19. maja s. Kakor poroča »Journal« je bil pri avtomobilskih nezgodah na cestah po Franciji včeraj ubitih 7, ranjenih pa 26 oseb.

Zahvala grških novinarjev

Beograd, 19. maja. AA. Centralni prebiral je prejel od grških novinarjev, ki so prispevali v Beograd z letalom »Aeroplats« in ki so se vrnili v Grčijo po isti poti, naslednjo brojavo:

Skopje, 19. maja. Preden zapustimo jugoslovensko ozemlje, se najtopljše zahvaljujemo za vaš oddoten sprejem in za trud, ki ste ga porabili, da nam je postal naše bivanje v Beogradu čim prijetnejše. — Podpisani: Snok, I. r. Hristodulou, I. r. Kastrou, I. r. in Atas, I. r.

Agencija Avalac je prejela od grških novinarjev tole brzovajko:

Skopje, 19. maja. Pri povratku v Grčijo se čutimo dolžne, da se vam zahvalimo za gostoljubnost in za nepozabni sprejem, ki ste nam ga privedili v vaši lepi prestolnice.

Angliški premogovni zakon

London, 20. maja. Listi poročajo, da bo vprašanje premogovnega zakona rešeno kompromisnim potom, če bo spodnja zbornica odloknila izpreminjavale predloge ldske zbornice.

Iz policijske kronike

Nagla smrt v stanovanju — Avtomobilска nesreča na Vlču — Tatvine koles

Ljubljana, 20. maja. Včeraj je prijetila lažja avtomobilска nesreča. Okoli 5.30 je vozil z osebnim avtomobilom po Tržaški cesti šofer Leopold Kurent, uslužbenec pri poseteniku Adolfu Slaparu in Nadgoriči občini Ježica. Na krizišču Tržaške ceste in cesti, ki vodi na Dobravo, je nedenodoma počela pnevmatika sprednjega desneg kolesa. Ker je bil avto v diru, ga šofer ni mogel takoj ustaviti in voz se je najprej zatekel v obcestni kostani, nato pa v vogal hiše Franca Setine. Pri karambolu se je voz precej razobil in imel Stapar okoli 3000 Din škode.

Borzna poročila.

JUBLJANSKA BORZA. Devize: Amsterdam 22.79, Berlin 13.5075—13.5375 (13.5225), Bruselj

Vojni invalidi čakajo na proteze

V protezni delavnici so z delom za več mesecov v zaostanku — No-va službena mesta z znižanim zaskužkom?

Ljubljana, 20. maja.

Udruženje vojnih invalidov je poslalo višji oblasti naslednjo spomenico:

Protezna delavnica v Ljubljani ima za tekoče leto predvidene zopet slabi pogoje. Razumljivo je, da imamo vojnih invalidov načinje na popolnem in zadostnem obratovanju tega zavoda. Ako ni protez, ni pripomočka za kretanje in izvrsavanje službe.

Vprašanje je torej tako velikega pomena, da naše udruženje ne more smatrati protezne delavnice v Ljubljani v sedanjem stanju za zadovoljivo, in sicer zato, ker nam prete zopet slab izdelki in velik zastoj.

Zanimali smo se in premotrili budžet protezne delavnice v Ljubljani. V našem interesu prihaja v poštov v prvi vrsti material, potem delavci. V lanskem budžetnem dobi je znašal proračun za materjal 340.000 Din, toda ni zadoščal in je bil zato virmiran približno 80.000 dinarjev, tako da se je porabilo okoli 420.000 dinarjev. Pomisliš pa je treba, da ni bilo vse izgostovljeno, kar so invalidi potrebovali. Zelo veliko protez je bilo v zaostanku in jih je še danes. Poleg tega pa je moralna protezna delavnica splošno odklanjala gotovih ortopedijskih predmetov, za katere so invalidi po zakonu prav tako upravičeni, kakor: popravil zob, različna očala, vozilke itd. V letosnjem proračunu je predvideno za materialne izdatke sicer nekaj več kot lani, in sicer znesek 405.000 Din, vendar pa je že napram lanski z virmanom povečani svoti okoli 420 tisoč Din veliko premajhna, ne da bi zaledla z povečanje potrebe materiala.

Veliko slabše pa je še s sredstvi za delavce. Lani je bilo v budžetu 358.872 Din, letos pa je le 315.000 Din, torej je nadprav lani za 43.872 Din manjša postavka. Ker je dobila protezne delavnice lani poleg budžeta še virman okoli 130.000 Din, primanjkuje po dejanskih izdatkih 173.872 Din. Toda tudi ta manjša znesek še ni popoln, ker je treba vpraševati, da delavnica lani devet mesecov ni bila v polnem obratu, ker je imela le po 4 delovne dni v tednu.

Za delavske mezde bi potrebovali okoli 240 do 250.000 Din, ako hočemo doseči nemajen obrat, ki je za invalidske zahteve

neobhodno potreben, kajt; proteze so nad pol leta, češči pa nad 4 mesece v zaostanku.

Kakor smo zvedeli v Beogradu, je minister socialne politike in narodnega zdravja odredil, da se protezna delavnica dodeli splošno bolnicu. Dovoljujemo si predlagati razbremenitev postavke za delavske mezde, potem pa zadostno izpopolniti svoto za delavske mezde in material iz izrednih kreditov. Eventualno bi bilo vploščeno virmame, ki se bodo iz nekaterih postavk gotovo določi.

Invalidi ne moremo trpeti pri tem najpotrebnejšem sredstvu pri življenju.

Tako spomenica Udruženja vojnih invalidov.

Te dni se je zglašila pr. banu deputacija, obstoječa iz tajnika Narodne strokovne zveze Kravos in delavskih zaupnikov Češnovarja in Muleca. Izročila mu je daljšo vlogo, iz katere je razvidno, da tudi letosnjši budžet protezne delavnice predvideva znaten primanjkljaj pri delavskih plačah — celih 239.000 Din. Delavstvu je bilo sporočeno, da se morajo delavske plače znatno znižati, ker je treba glede na začetki, ki je nastal z lanskim skrajšanjem delovnega časa, obrokatovati s polnim obratom. Letos torej ne gre več za skrajšane delovni čas, temveč za skrajšane plače. Delavstvo pa ne more pristati na tako solucijo, ker je bilo že lani prizadeto s skrajšanjem delovnim časom in je zašlo v dolgove.

Vloga našega nato načine, kako naj bi se načel izhod iz težkega položaja. Delavstvo protezne delavnice bi prav težko prishtalo na znižanje dosedanjih prejemkov, ki so glede na kvalifikacijo delavstva itak minimalne. Zaostanek v delu je res velik, to pa radi skrčenja budžeta, ki je prisilil upravo delavnice, da je uvedla skrajšan delovni čas.

Delavstvo protezne delavnice tvorijo sami težki invalidi — rodbinski oceti z več otroki. Preti jim, da jim bodo službe odpovedane in da bodo razpisana nova mesta z znižanimi zaslужkom.

Protezne delavnice v Ljubljani se, kakor znamo, poslužuje v dravski banovini okoli 1800 vojnih invalidov.

barake kam drugam, ker ne moremo trpeti, da se nam mladina javno pohujuje, nas pa venomer razburja in z dnevnim razgrajanjem jemlje potrebiti početki.

Eden v imenu vseh prebivalcev.

Upravi kopališča SK Ilirije

Ker sportno kopališče SK Ilirije ni namenjeno le sportnikom SK Ilirije in denarno bolje situiranim ljudem, ampak splošnosti, si dovoljujemo nasloviti na uporabo kopališča sledede prošnjo:

Upravi je gotovo znano, da večina dijakov ne živi v tako dobrih razmerah, da bi mogli, če se hočete kopati v modernem in higijenskem kopališču, kot je kopališče Ilirije, žrtvovati Din 6 dnevno za kopanje. Prosimo torej v imenu dijakov, da se blagovoli uvesti poleg navadnih vstopnic tudi dijaške po primerno znižani ceni. Upam, da se bo uprava blagovolila ozirati na nas dijake, ki smo poleg študija potreben tudi solnic in čiste vode.

R. M.

K zakonu o nelojalni konkurenči

Trgovski potnik zelo pogrešajo zakon o pravni zaščiti njihovega poklica. Kolikokrat se jim onemogoča na prav umazan način kakšna kupčija. S sladkimi besedami pozive bogati podjetniki (s častnimi izjemami domačih tvrdkih) ali briljantno plačani direktor od svojih trgovskih potnikov, ki so večino brez fiksne plače in životanja le s težko zasihičeno provizijo, pričakovano naročilo odn. kupčijo, zavarovanje ali karkoli, takoj se spravi takata koriteja za hrbotom svojega zastopnika na pot ter mu onemogača kupčijo: »Machen Sie lieber mir mir dieses Geschäft, ich mache Ihnen Ausnahmsofferte, ich lasse Ihnen die Vertriebserprobung nach (pa mu seveda popusti le polovico za stopniške provizije), ich werde mit Ihnen rechter abschließen. Wissen Sie, dieser Vertrag wird ja bei uns nur geduldet.«

S takimi, in drugimi stadijami besedami omamijo kupca ali reflektanta in onemogajoči ali bolje rečeno ukradejo razni bogati podjetniki ali pa z visoko plačo nastavljeni direktorji svojim revnim trgovskim potnikom težko zasihičeno odnosno težko pričakovano provizijo, češ: »Geschäft ist Geschäft«. Takim krivonosim izkorisčevalcem naj se tako nepošteno delo prepriči. Sač je menda tudi zato zbornica TOI izstavila trgovskim potnikom legitimacije.

Včet prizadeth.

Vsi okoltčani, kakor tudi šolsko vodstvo želimo prosimo mestno občino, da odstrani

Pride! Sloviti nemški komorni pevec

Richard Tauber v svojem velikem zvočnem filmu

Ne verujem več nobeni ženski

Francoska skupina delničarjev hoče uveljaviti jugoslovenski vpliv

Ljubljana, 20. maja.

Javnost se živo zanima za pogajanja, ki se vrše med Trboveljsko premogokopno družbo in upravo državnih železnic. Naravno je, da javnost simpatizira z rudarji. Ti trpe največje pomanjkanje.

Zanimivo pa je, da je sedaj nastala tudi sicer še nepotrdjena govorica o skorajšnji viražni izpремembah v upravi Trboveljske družbe in njenem upravnem svetu.

Baje vodi boj za izprenembu v upravnem svetu francoske skupine udeleženih delničarjev. Ne vemo sicer, koliko je resnice na tem, da bočne francoske skupine brez skode za dobile uveljaviti v upravi družbe več skupnosti jugoslovenskih vpliv in tako zblizi interese državne uprave s premogovno produkcijo.

Ce to drži, tedaj se najbrž očita sedanji upravi, da ni večno zadostno upoštevala, da črpa črno zlato na jugoslovenskem teritoriju. Državna uprava bi potem seveda naročila tudi sama vplivala na to, da se po francoski skupini napovedana preorientacija v udejstvovanju Trboveljske premogokopne

družbe izvrši in izvede. Seveda pa bi najbrž bilo pogrešno misliti, da ta akcija kakorkoli vpliva na sedanja sicer res predolgo trajajoča pogajanja.

Na občinem zboru Trboveljske premogokopne družbe — več kolikor se da poenotiti iz poročil — francoska skupina ni še tokrat uspela. Pač pa so že nekaj časa prej kooplitali v upravnem svetu blivšega finančnega ministra dr. Bogdana Markovića, ki jo sedaj predsednik privilegiranega Agrarne banke.

Reje, da je le težko kontrolirovati več poizkuse, da se menjajo kurz gospodarske politike in tako močni družbi, kot je Trboveljska. Vsekakor pa so že te govorice tako značilne, da, četudi nastale izven okvira krogova poučenih in aktivno delujočih ljudi, je vendar verjetno, da bo tu javnost po svojih gospodarskih strokovnjakih sedaj pričela resno razpravljati o tem, če je v epičnem gospodarstvu, posebej pa še v državnem interesu, da se izprenemi kurz v gospodarstvu Trboveljske premogokopne družbe.

Mi bomo tudi s svoje strani skušali povediti svoje mnenje in prioblikati tudi mnenja strokovnjakov.

mu pomočniku Stanku O. dva bona, glaseča se na 206.000 K. Hladnik je Stanku obljubil lepo nagrado, če jih proda po dnevnem kurzu. Stanko je v sili in bedi prevzel prodajo. Ko ga je Hladnik, ki je zaradi goljufije že preselil nekaj letje, drugi dan prile, če je že napravil kupčijo z boni, mu je Stanko izrazil bojanec pred arrestom, na kar je ta cimčno pripomnil:

— Goljufija ni taka reč! Svet hoče biti goljufan, pa uaj bo goljufan!

Bila sta pred senatom obsojena: Stanko O. na 1 leto strogega zapora, a France Hladnik na 18 mesecev robije in v izgubo častnih državljanških pravic za dobo treh let.

Pod pokroviteljstvom J. Straže v Pragi se je vršil »Jadranski dan«, namenjen propagandi jugoslovenske rivijere. Prireditev je dosegla nepricakovano velik uspeh. Udeležilo se je okrog 25.000 oseb. Zastopani so bili vsi sloji prškega prebivalstva, mnogo je bilo tudi prški Jugoslovenov in njihovih prijateljev, zlasti bivših češkoslovenskih mornarjev. Prireditev se je udeležil tudi naš poslanik dr. Angelimović z osobljem poslaništva. Megafoni so na prostem širili vabila za potovanje na naše morje, in v gladilski dvorani se je pa vršilo ta čas predavanje o letovičnih našega Jadranu. Tu je bila prirejena tudi razstava jugoslovenske rivijere »Jadranski dan«, ki je bil prirejen v praški Edenu.

Pod pokroviteljstvom J. Straže v Pragi se je vršil »Jadranski dan«, namenjen propagandi jugoslovenske rivijere. Prireditev je dosegla nepricakovano velik uspeh. Udeležilo se je okrog 25.000 oseb. Zastopani so bili vsi sloji prškega prebivalstva, mnogo je bilo tudi prški Jugoslovenov in njihovih prijateljev, zlasti bivših češkoslovenskih mornarjev. Prireditev se je udeležil tudi naš poslanik dr. Angelimović z osobljem poslaništva. Megafoni so na prostem širili vabila za potovanje na naše morje, in v gladilski dvorani se je pa vršilo ta čas predavanje o letovičnih našega Jadranu. Tu je bila prirejena tudi razstava jugoslovenske rivijere »Jadranski dan«, ki je bil prirejen v praški Edenu.

Emil Adamčič.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz gledališke pisarne

Drama

Premiera v ljubljanski drami. V četrtek 22. t. m. ob 20. bi v ljubljanski drami premiera teatranske igre »Sveti plamen«, katero je napisal W. Somerset Maugham, prevedel pa je Ciril Debevec. »Sveti plamen« je eno neskončnih sodobnih dramskih del. Na našem je postavljal režiser Milan Skrbinek. Zasedba posameznikov vlog je sledetja: Stela — Šaričeva, Mrs. Tabret — Marija Vera, sestra Waylandova — Mira Danilova, Alice — Slavčeva, Maurice Tabret — Kralj, Colin Tabret — Lavar, doktor Harvester — Jerman, major Liconda — Cesar. Godi se blizu Londona. Premiera se bo vršila za red C.

Bogovida drama »Pustolov« pred vratice se uprizorja v ljubljanski drami v sredo v običajni zasedbi in v režiji prof. Sestra za red E. Pustolov pred vratice je eno izmed onih redkih del jugoslovenske dramske literature, ki se z velikim uspehom izvaja na raznih večjih održih izven meja naše domovine. Dramatik Begovida je zelo priznan v uvaževan autor tudi v rajah. Po izjavi autora samega je ljubljanska uprizoritev prvočinkna in je dosegla tudi pri vseh dosedanjih predstavah zelo lep uspeh.

Sveti plamen, teatranska drama Maugham, ki je je prevedel Ciril Debevec, se bo igrala prvič v četrtek, dne 12. t. m. Drama prima našemu občinstvu kot zadnjo novitijo v tej sezoni to izrazito gledališko delo prizanega angleškega autora, ki se je povsod igralo z velikim uspehom, tako ravno po sezoni tudi pri Reinhardsu na Dunaju. Režijo vodi Milan Skrbinek, nastopajo pa: ga Šaričeva kot mlada žena Stela, ki je priklenjena že šest let k invalidnemu možu, prenašač požitovalno svojo usodo, dokler je življenje veseno ne potegne vase. Ga Marija Vera kot mati, ki se ne ustavi nobene, tudi največje žrtve ne, da osreči svoja sinova, ki poseluje v dejanju. Ga Mira Danilova pa predstavlja sestra strežnica, ki hoče na vsak

Sport

— Kolesarsko društvo »Sava« naznana, da priredi na prostoru SK Ilirje 15. avgusta medklubske dirke v večjem stilu.

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vabi člane in članice, kakor tudi prijatelje kolesarskega sporta, da se udeleži v nedelji 25. t. m. izleta h kolesarskim dirkam kolesarskega društva »Zaria«. Zg. Kašelj, ki je priredil s startom in ciljem pri gostilni Fr. Anžur. Večje. Odhod točno ob pol 2. popoldne iz Ljubljane izpred državnega pisarne, Karlovška cesta 4.

Nesporazum.

— Vi ste torej klijavčničar? Ste že kdaj odprli blagajno? — Sem. — Sami? — Docela sam, tovariš je stal samo na hodniku na straži.

Dnevne vesti

Promocija. V sredo dne 21. tm. bo na ljubljanski univerzi promoviral dipl. pravnik g. Janko Kostl iz Gorice za doktorija prava.

Proslava 30letnice umetniškega delovanja Hinka Nučiča. Drevi proslavi popularni zagrebški umetnik Hinko Nučič 30-letnico svojega umetniškega delovanja in 15letnico umetniškega udejstvovanja pri zagrebškem gledališču. Zagrebški listi pribinajo obširno Nučičeve biografijo z laškavo oceno njegovega delovanja in velikim zaslug za zagrebško gledališčo. Hinko Nučič je nastopal na odru okoli 2300krat v 600 različnih vlogah. Igral je najtežje in najvnapoznatnejše vloge. Nastopal je v vlogah Hamleta, Fausta, Osvalda, Ottela, Kaina, dr. Tokerama itd. in zavzemajo v Zagrebu kot umetnik prvo mesto. Pa ne samo kot igralec, marveč tudi kot režiser si je pridobil Nučič nevenljivih zaslug. Po prevratu je deloval v Ljubljani, kjer je osnoval slovensko dramo in jo dvignil na izredno visino. Ljubljane je odšel v Maribor, kjer je bil upravnik gledališča. Bil je skratka vse: upravnik, režiser, direktor in igralec. Nučič nastopi drevi v vlogi Hamleta. Proslava umetniškega delovanja bi se moralna vršiti že decembra, ker pa je Nučič takrat nenadoma obolel, je bila preložena.

Trgovci, nikan ne naročajte blaga, dokler si niste ogledali X. mednarodnega vzorčnega jubilejnega velesejma v Ljubljani, ki bo od 29. maja do 9. junija. Samo tu se vam nudi poln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. Permanentne legitimacije s pravico do polovične vožnje prodajajo vsi denarni zavodi v državi in uradi »Putnika«.

Oficijski ilustrirani katalog X. Jubilejnega velesejma izide ob otvoritvi istega, to je dne 29. maja. Samozaložje je prevzela tvrdka »Aloma Kompt« v Ljubljani. Katalog bo letos urejen povsem priravnito ter bo tako obsezen in pregleden, da bo mogel vsakemu trgovcu vse leto služiti kot izčrpni svetovalec pri iskanju trgovskih zvez.

Naša emigracija v marcu. Po podatkih izseljeniškega komisariata v Zagrebu je šlo v marcu iz naše države v prekomorske države 1264 izseljencev. Od 1. januarja do konca marca je znašalo število izseljencev 4652. V marcu je šlo iz dunavske banovine 616 izseljencev, iz savske 573, iz primorsk 283, iz dravske 208, iz zetske 85, iz vardske 58, iz drinske 54, iz vrbske 36, iz moravske 17 in s težnjičnimi mesta Beograda 34. 1170 je bilo poljedelcev, 172 kvalificiranih in 236 nekvalificiranih delavcev, 138 prtipadnikov svobodnih profesij in 248 rodbinskih članov. V Kanado jih je šlo 770. V Argentino 676, v Zedinjene države 345, v Urugvaj 77, v Brazilijo 46, v ostale 27, v južno Afriko 11 itd. Vrnilo se jih je v marcu 369. Od 1. januarja do konca marca pa 845. V evropske države je šlo v marcu 3212 naših izseljencev in sicer v Francijo 149, v Nemčijo 1113, v Belgijo 456, na Holandsko 129, v Luksemburg 26, v Švico 22, na Češkoslovaško 15, v Avstrijo 2 itd. Od 1. januarja do konca marca je šlo v evropske države 5515 naših izseljencev.

Naši delegati na konferenci dela. V juniju se bo vršila v Ženevi 14. konferenca dela, katere se udeleži kot delegat naših delodajalcev tajnik centrale industrijskih korporacij dr. Gregorič. Kot eksperta delodajalcev se udeležita konference generalni tajnik Zveze industrijev v Zagrebu M. Bauer in tajnik Zveze industrijev v Ljubljani dr. Adolf Golia.

X. jubilejni velesejem v Ljubljani bo od 29. maja do 9. junija. Z velesejamsko legitimacijo je dovoljen 50% popust na železnici. Naj nikdo ne zamudi ozledati si te velike, krasne prireditve, ki bo presegala vse dosedanje. Rekordno število domačih in inozemskih tovarn razstavi najrazličnejše blago. Zlasti opozarjamamo na oddelke teksila, usnje, papir, pohištvo, stroje, kovine, poljedelski stroji, moderne higijena, perutnina. Legitimacije se dobe pri »Putniku«, denarnih zavodih, travških organizacijah, železniških postajah, blagajnah it. t. d. in direktno od velesejamskega urada.

— 49 grških industrijev, bančnikov in glavnih uradnikov večjih grških listov obišče X. jubilejni velesejem v Ljubljani. V naši sredi še bomo imeli 6., 7. in 8. junija.

Društvo ozojnških voknjencev za Slovenijo v Ljubljani obvešča svoje člane, da deluje po odstopu predsednika g. Legeata nemoteno dolje po tačnem podpredsedniku g. Ivanu Lipoglavšku. Novi predsednik bo izvoljen na občenski zboru, ki bo 15. junija ob 10. v prostorih restavracije Novi svet v Ljubljani. Gospodarska cesta. Člani se tem potom vladivo vabijo, da se občnega zbera polnoštevilno udeleži, ker se moramo pogovoriti o raznih zadevah in eventuelno se potrebnih ukrepih.

Akademija na državnem moškem učilišču v Mariboru. V soboto dne 24. t. m. ob 17. priredi ferijalni podružnica v priči revnimi gojenjem akademijo s pestrim sporedom. Orkester in zbor je naštudiral nov, zelo lep material in bo občinstvo nedvomno zadovoljeno. Posete akademijo v čim večjem številu, posebno učilišči naj se odzovajo svojim bodočim kollegom.

Dve novi letali zagrebškega Aerokluba. Zagrebški Aeroklub je kupil v Angliji dve novi letali istega tipa kakor letalo »Kraljevič Tomislav«. Eno je tipa Cipsy Moth, drugo pa Push Moth. Push Moth je enokrovnik z limuzino. Letalo lahko razvija do 205 km hitrosti na uro, povprečna negova brzina pa znaša 170 km na uro. Obe letali prispeva še ta mesec v Zagreb. Koncem junija bo v Beogradu zlet sportskih avtijonov Male antante in Poljske, na katerem bo sodeloval tudi zagrebški Aeroklub s svojimi tremi letali. Letalske ureditve se udeleži okoli 15 naših letal.

Poletki učenjak v Zagrebu. Po kongresu slovenskih geografov in etnografov je ostalo v Zagrebu več odličnih slovenskih gostov, da si temeljito ogledajo mesto in okolico. Med njimi je postal tudi slovenski geograf in zgodovinar profesor vsečišča Jana Kazimira v Lvovu Franciscus Bušek, redni član poljske akademije znanosti. Poljski učenjak si je ogledal podrobno vse zagrebške cerkve in spomenike, vse muzeje, galerijo slik in druge zanimivosti. Posebno se je zanimal za zagrebško katedralo in cerkev sv. Marka.

Olaševa udeleženec ljubljanskega jubilejnega velesejma ob 29. maja do 9. junija 1930 v pomorskom prometu. Jadranska plovilna d. d. Sušak je dovolila udeleženec X. ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 29. maja do 9. junija, vozno olašavo na ta način, da se vozilo v višjem razredu plačajo pa ceno enega razreda užite. Ista ugodnost je priznala tudi Dubrovška parobrodna plovilna A. D. Brodarska A. D. »Bokas« je dovolila 50% popust na vse svojih parnikih. Povsod velja olašava od 20. maja do 20. junija t. l.

Ekskurzija angleških turistov v Splitu. Včeraj je v Split prispolje 420 angleških turistov s parnikom Orient Lloydia »Oxforda«. Angleški izletniki so zvezki krenili iz Splita v Dubrovnik in na Krk.

Popravek. Včeraj smo poročali o otvoritvi javne telegrafske službe pri Železniški telegrafiji Šmarje pri Jelšah. Mestnine in Rogaška Slatina. Tiskarski skrat je zakril v določni notici pomoto s tem, da je bilo rečeno telefonska namesto telegrafska služba.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, v splošnem pa lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naših držav včinoma oblačno, v mnogih tudi deževno vreme. Naivša temperatura je znašala v Splitu 23. v Skoplju 22. v Šaparu 2. v Beogradu 19. v Mariboru 15. v Ljubljani in Zagrebu 15 stopini. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,5 mm. temperatura je znašala 7 stopinj.

Ciril - Metodova ženska podružnica v Ormožu ima svoj občni zbor dne 27. maja ob 17. zvečer.

Iz Ljubljane

—lj Majnik in tremvaj. Že dolgo čakanamo na pravo veliko senzacijo, da bi bralce držali kakor v klečah, pa nimamo niti malega umorčka, bančni direktorji sedi kakor pribiti na svojih mehkih stolih in nobeden ne pobriše zalo devojko v deželu pomaranč, sploh — Ljubljana je postala dolgočasna in pusta brez novic in dogodivščin, ki bi razburile prebivalstvo. Ampak sinči ob 18. se je vendar zgodi, česar ne bi bil nikdo pričakoval. Pomislite, naš krotki tramvaj je skočil s tira kakor besen brzovlak. Ali je majnik ščil v njenega, da je postal tako podjeten in je hotel uiti prav pred magistratom. No, voz z motorjem se sicer ni ogrel, pač pa vozček, ki ga priklepajo k njemu je postal poskočen klubj ostarelosti in trhlim udom. Ko ga je vlekla električna zložno po ovinku v Stritarjevo ulico, je marazmični rdeče popleskani zabor skočil s predpisane in z železom začrtane svoje poti in krenil proti rotovžu. Ali ni dolgo užival prepovedane svobode in tudi težkega boja niso imeli z njim. Dva krepska tramvajska uslužbenca sta ga z lahkoto peljala po tlaku in kurjevski eksprez ga je potisnil nazaj na tir, pa je zopet poskorno civilil in škripal po svoji poti, kas kar bi se ne bilo nič zgodilo. Trhlega starca pa če niti majnik ne more več ogreti, zanj ni pomlajenja in novega življenja.

—lj Kvadri v Tivoliu, ki leže razmetani brez reda in načrta po parku, zopet razburajo radovedno meščane, ki se brez njih odobrenja ne sme zgoditi nicesar. Kaj vraga, ali bodo tudi tu postavili kakšni steber, ugibajo in si belijo glavo stalni tivolski gostje penzionisti, prave pa ne more pogoditi nobeden. »Zopet je Plečnik zraven, vam pravim, le poglejte, da vozi kamenje v park, kakor je na njenih nasvetih direktor Prelövsek zasul svoj vrt s skalami.« Ampak tudi ta ne drži. Tik kvadrov namreč stoejo steberiči in ker imajo ti steberiči preslable temelje, zakopljajo kvadre v zemljo in postavijo steberiče nanje. Ko bo vse trdno stalo, pa obesijo na steberiče kôšare za smeti. Pozakati je treba samo, da se firma Battelino zgasne in prične z delom ter reši park te ne prostovoljne dekoracije. Potem je pa tudi potreben, da se naša publika odvadi mestni star papir in pomanjčane olupke po parku in smeti po nasadih. Tudi ta razvedava slike tujcu Ljubljancane za nereditve in umazanosti vajene ljudi, zato pa smeti mečete raje v košarice!

—lj O prvih kopalcip v Ljubljani ne moremo več pisati, ker smo o njih poročali že pred tedni in je bilo v nedeljo po vseh kopališčih v bližini Ljubljane že prav živahnino, zato pa to novice objavljamo s Sušakom, kjer so se vše ne odkrbovali. Kopališči so popolnoma sami. Morte je bilo toplo in solnce je pripekalo kakor pri nas v avgustu, a vendar so primorski domačini trepetali mrzlo ob pogledu na slude Kranjcev, ki so se tako ranoc upali v morje. Smo pač utrjeni kakor dren!

—lj Kurja vas — rediiva. Prijatelji naše prijazne in domače stare Ljubljane imajo zopet veselje. Sicer niso dobili nazaj Blatne vase, niti blago vonjajoče Krajive doline, pa tudi Turjaški trg še vedno nima na tablicah svojega starega, spominov polnega imena Novi trg. Zato pa so dobili zopet svojo veselo Kurjo vas. Niso je nam oživelj stari Ljubljanci, temveč mladi podjetni gospodarji A. Puštrich, ki je na svojo staroslovno gostilno in znano zbirališče dolenskih in ljubljanskih originalov in častilcev dobre kapljice z velikimi črkami na hišo naslikal napis

»Kurja vas. Za staro gostilno si pač ni mogel izbrati bolj privlačnega imena, ki očišča spomine na nekdanjo dobro voljo in veselo razpoloženje v tem zabavnem edemstvu, kjer se je ohranilo še toliko značilnosti iz lepih starih časov. Da je slika nekdanjega veseljače še popolnejša, je nameščen tudi najmodernejši zvočni pličami, da nikdar ne prestane petje in ne utihne prešerna muzika.

—lj K občnemu zboru »Merkurja«. V prilogi »Službenega lista kr. banske uprave dravške banovine« z dne 16. t. m. je prijavljeno vabilo na izredni občni zbor v srednji Šentjakobskem gledališču odru bo jutri v sredo 21. t. m. in sicer drama »Grožnja«. Pri tej predstavi proslavi svoj 100. nastop na Šentjakobskem odru njegov agilni in priljubljeni član g. Pero Skerlji. Pastorčič. V glavnem ženski vlogi — ljubeči in trpeči ženi — nastopi g. Wrischerjeva. Nastopajo še gledališča Pirčeva ter gg. Kams, Košak, Čuk. Reprizi bosta v četrtek 22. in v soboto 24. maja. Predprodaja vstopnice v trgovini Miloš Karmenčik, Stari trg 18.

—lj Seznam naših predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani v času 16. do 30. aprila: 60 Din. 100 Din in 50 Din, zeleno pleskan čoln; 1 prazna aktovka, 1 par ravnih moških nogavic, 1 lisica bočne barve, 1 otr. torbica z malo vstopni denarjem, 1 ženska srebrna ura, 1 črn dežnik, 1 moško kojo znamke »Peugeot«, 1 ženska srebrna ura, 1 ženska torbica z 72 Din in 1 električna črna cev. V železniških vozovilih pa so bili našeni trije predmeti: 17 dežnikov, 4 palice, 1 perlina, 2 čepici, 2 površnika, 1 ročna torbica s perlom, 1 ročna torbica s perlom, 1 ročna torbica z 940 Din, 1 ročna torbica z 32 Din, 2 moška klobuka, 1 nikljašča ura, 1 ženska kriča, več knjig in 1 očala.

—lj Stanovniški urad X. ljubljanskega jubilejnega velesejma ponovno opozarja na ujedno naprosto vse, ki bi mogli za čas jubilejnega velesejma, to je v dneh od 29. maja do 9. junija 1930 ali tudi samo za nekaj večerov dati proti placilu na razpoloženje prenoscila, da javijo takoj svoj naslov mestnemu ekspeditu. Mestni trg 27/III, soba šte. 50, ali pa ravnateljstvu velesejma. Ker se zbere v teh velesejskih dneh v Ljubljani na tisoče tulcev, kateri moramo sprejeti z največjo gostostjo, predstavitev kolikor mogoče številne.

—lj Površki zbor Šentjakobskih Grafike je zelo dobro znan říman Dravške banovine. Z vso vedenjstvo in lepimi umetniškimi uspehi goji površki odsek Šentjakobskih Grafike pod vodstvom svojega zborovodja prof. Grobmenga umetno in narodno pesem. Površkemu zboru se je pridružil sedaj še orkester Grafike, katerega ravno tako vodil prof. Grobminger. Oba zbor in orkester bosta nastopila na koncertu v ponedeljek, dne 26. maja ob 20. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. Predprodaja vstopnice od petka dalje v Matični knjižnici.

—lj »Smrtna pentija« ali »Looping the Loop« je veliki Ufa film iz življenja cirkuških artistov. Napeti prizori, krasni posnetki in odlični igralci v glavnih vlogah kot n. pr. Werner Kraus, Jenny Hugo in Warwick Ward so filmu v osobito odlično. Film je na sprednu v kinu »Ljubljanski dvor danes in jutri pri predstavah ob 4. in 9. zvečer. Pri vseh predstavah značane ljudske cene 2, 4, 6 in 8 Din. Nič ne naj ne zamudi tega spreda!

—lj Vse matere, vsi starci si morajo ogledati lepi film o vojnji naše ženske mladine »Na stezi sramote«. Ta film bo predvajala ZKD v kinu »Ljubljanski dvor« v četrtek in petek 22. in 23. t. m. pri običajnih predstavah. Predstavlja nam žalostno usodo dekleta, ki je vsed preživel svobode, ki jo je uživala s strani svojih starcev. Začela na stranpotu in žalostno propadla. Resnično lepo in vso življenjsko realistiko slikano filmsko delo staršem ne moremo dovolj priporočiti. Mladi izpod 16 let je film neprimerno.

—lj Dvoje sreč v % taktu. Cenjeni občinstvo naj s posetom tega filma hiti, kajti opereta je samo že danes in jutri na spredu. Ker odpade vsled jutrišnjega koncerta večernja predstava naj si vsak po možnosti še danes ogleda ta film o tem, da starši govorita vsa Ljubljana, da je to najboljši zvokični film, ki se je doslej predstavljal v kinu Matici.

—lj JAD Triglav. V četrtek 22. t. m. ob 20. uri se bo vršil v društvenem lokalni Šmidske sestanek. Predava g. Stojan Bajič: »Osnove meddržavnega življenja. Predavanje se bo vršilo v Šmidski dvor, ki je predstavljal način na podlagi ugotovitev potofčenega vina v letu 1929. To prijavo je bilo podatih v 14 dneh od dne, ko je bila naredba razglasena v »Uradnem listu«, torek ob 3. t. m. Mestni magistrat bo vsem lastnikom prej navedenih obratorjev, ki ne bodo podali svojih prijavi do najkasneje 31. maja t. l. predpisal sanitarno obrtno davčino na podlagi uradnih priporočkov. Zoper take predpise pa nimajo dotedenčni zavetnici pravice do priziva.

—lj Zadrga Šolski knjig in

Magazin Muč:

3

Krog zločinov

Roman

Pred hotelom »Amalfi« južno od Seine je Molly odšla avtobuski in vpravila v pisarni po Viktorju Hallamu.

Gospod Hallam je odšel, — ji je odgovoril uradnik. — Vrne se pa najpozneje čez pol ure.

Molly se ni mogla takoj odločiti. Če se je Hallam kaj pritepel, — če je vzel policijski tudi nje na piko — se je ujela Molly v past. Toda kaj bi se bila zatekla, če ne k Hallamu? Saj te bil on v Parizju njen edini znanec.

A če bi se nenašla vrmila v London, bi jo gotovo aretrirali, kajti zločin, v katerega je bila zapletena, je bil težak.

Ceprav je poznala policijske metode samo površno, je vendar dobro vedela, da jo bodo detektivi iskali po kolodovrih, a morda celo v pristanišču Calais. Pogum je za hip zapustil. Stala je na pragu hotela in sama ni vedela, kaj početi.

Slednjič se je obrnila k vratarju, reku:

— Počakam kar tu, da se vrne gospod Hallam.

Hotelski sluga jo je odvedel v sprejemnico. Bilo je jasno, da v hotelu nihče ni slušal, kdo je. Do tu je bilo torej vse v redu.

Viktor Hallam je bil mož metodičnih navad. Točno dvajset minut na dvanajst je vstopil v sprejemnico.

Dobro jutro, gospodična Langtonova, — je dejal s svojim lenim glasom in si pogledal s tenkimi prsti polizane las. — Zgodaj ste prišli. Sestanek sva imela opoldne. Zelo mi je žal, upam pa, da počakate ta čas spodaj. Vsak hih pričakujem gostja. Zelo važen sestanek imam.

Umolknil je. Odločil je klobuk, rokavice in dežnik. Vrgel je vse skupaj na stol in se ozir čez ramo na Molly.

— Kaj vrarga... Upam, da se ni zgodilo nič hudega...

Molly Langtonova je počasi vstala. Njen bistri pogled je še vedno počival na bronestem obrazu Viktora Hallama, na obrazu s pristriženimi brčicami, z večnim monoklom in sivimi, poševnimi očmi. Imel je prijetne manire popolnega kozmopolita in moža, navdušenega za staro rimsko in dunajsko aristokracijo, moža, ki je imel tesne stike z mogotci sedanega Berlina, Antverpa in Prage.

Toda njegov uglajeni izraz je bil izginil. Nekaj neobičajnega v vedenju Molly Langtonove ga je bilo razburilo. Monokl mu je združil z očesa. Brez njega je bil njegov obraz nekam čudno gol. In Molly je bil pogled nanj ne-

prijeten. Prvič je opazila nekaj krutega in skoro mračnega za Viktorjevimi sivimi, zdaj vprašajoče izbuljenimi očmi. — Nič se ni zgodilo, a?

Ponavljal je te besede srdito in stoli je k mizi, za katero je stala Molly, držeč obe roki na krovčegu. Iz ročne torbice je vzela ključek in ga vratnila v ključavnico.

Zdaj, ko se je bližal kritičen trenutek, je čutila Molly čuden mir. V avtomobilu bi bila že davno zaplavala, da bi napetost živcev vsaj malo popustila. Zdaj je pa čutila globoko v sebi silo, o kateri se ji še sanjalo ni. Bila je sicer mrtavško bleda, toda v njenih modrih očeh je plapolal ogenj, katerega Viktor Hallam v lepem vedenju Warnerjeve tajnice še nikoli ni bil opazil.

Kakov očaran je gledal, kako obrača ključ v ključavnici in polaga roko na pokrov krovčega.

— Nobenih sitnosti na carinarnici, upam?

— Nobenih sitnosti na carinarnici, gospod Hallam. Sitnosti še nikoli nisem imela. Warnerjevi varnostni ukrepi so vedno brezhibni.

Glas Molly Langtonove je bil tih, toda pod njim je bil divj tok, katerega je Hallam takoj opazil.

— Čemu torej ta komedija, gospodična Langtonova? — Polagoma se mu je vratila samozavest. — Čemu to namigavanje na težko tragedijo?

Zasmejal se je in si začel vihati hrčice.

— Zato, — je odgovorila Molly počasi, — ker je več važnih novic, katere bi vam rada povedala. Gospod Hallam, ste pripravljeni poslušati me?

Še svoj živ dan ni govorila z moškim tako. Čutila je instinkтивno, da mora svojo igro igrati do konca pogumom, sicer jo izgub. Viktor Hallam je brezčuten, sebičen, preračunljiv. Prav nič ne okleva, če bi bilo treba žrtvovati njo ali kogarkoli, samo da doseže svoj cilj.

— No torej? Kaj je?

Nestrpno je izgovoril te besede, pričkal si je cigareto in zrl na Molly skozi oblačne dima.

— Pred širim meseci me je sprejel gospod Warner kot tajnico, — je pravila Molly. Plač sem imela takoj v začetku tri funte tedensko. Dejal mi je, da ustanavlja novo trgovino v Londonu s podružnicom v Parizju... trgovino za izdelovanje in prodajo parfumov. Vi ste bili navzoč, gospod Hallam, ko sem bila sprejeta v službo.

— Če hočete biti bolje plačana, gospodična Langtonova, — je začel in skromnig z rameni. — Dobiček še ni tako velik. Najbolje bo, če se obrene naravnost na gospoda Warnerja v Londonu.

— Dobiček! — Molly se je zasmajala prvič odkar je bila prestopila prag hotela »d' Amalfi«. Predrznost tega moža

je bila čudovita. — Seveda, dobička ni, gospod Hallam, ker ni trgovine.

Hotel je vstati, pa je omahnil nazaj. — Morda je res še ni. Saj ne moremo delati čudežev. — Njegov glas je postal prepričevalen. — Čim otvorimo podružico...

Znova se je zasmajala.

— Mnoga časa sem porabila za izpisovanje imen in naslovov trgovcev.

— To je bilo mnogo potrebljeno, gospodična Langtonova, — je pripomnil sa-mozavest.

— Dvakrat v mesecu sem prihajala sem iz Londona z vzorci novih parfumov. Bilo mi je rečeno, da spada to v moji poklic. Dobro, gospod Hallam. Se-stajam se z vami v Parizu, vsakokrat v drugi restavraciji ali hotelu, kakor sem opazila.

— Vprašanje udobnosti — samo udobnosti, — je dejal Viktor Hallam in stresel pepel s cigaretne na preprogo. — Kaj ko bi malo skrajšali zgodbu svoje življivine in povedali, kar naravnost, kje vas čevelj žuli?

— Vse pride na vrsto, gospod Hallam. — Parfumi so vedno zacarinjeni, — je nadaljevala Molly mirno. — Vse je na nailepšem redu.

— Seveda! Za koga nas pa sinatraste, draga gospodična? — Viktor Hallam si je nataknil monokl in se zarežal. — Za zmaj?

— Tudi to pride še na vrsto, gospod Hallam. Najprej vas mora pa zanimati, da sem zapustila davi hotel »Braccio-urno, ker je prečala name policija.

Govorila je v mornem, konverzacijem tonu, pri tem je pa dobro pazila na Hallama. Hallam je glasno zaklel in vstal. Cigaretna je odletela v peč in njen dim se je vil v tenkih kolobarčkih v dimnik. Hallam je stopil k mizi, sklonil se je in zrl Molly srdito v obraz. Njeni pikantni bradic je štrlela drzno naprej.

— Kakšna igra je to? — je vprašal osorno. — Kam pa merite? Mar nam hočete prekrizati račune? Je to vaša imenitna ideja? Povejte končno, kaj veste!

Stisnil je pesti, kakor bi se pripraval udariti jo.

— Kaj je polica?

Njeno vprašanje je zadone ločno po sobi.

Hallam se je obrnil, skočil k vratom in jih zaklenil.

— Povejte, kaj veste.

Glas se mu je bil izpremenil v zamolko rešenje. Dobrodrušni, potrežljivi družabnik se je bil izpremenil v divjo zver. Stopil je k nji in jo zgrabil za roke.

Pod pritiskom njegovih koščenih prstov je Molly čutila, da jo moči zapuščajo. Dotlej je imela v pogovoru premoč. Vodil jo je bolj instinkt nego razum. Odgovori Viktorja Hallama so bili samo zavijanje. Njegova obramba je bila brezuspešna. Čim je pa nastopil s fizično brutalnostjo, je iztrgal vodstvo iz rok.

Oberth o raketnem poletu

Izumitelj sam popravlja senzacionalne vesti o njegovih uspehih. — Čakali bomo še 50 let.

Ime profesoria Obertha je že več let znano po svetu tudi širši javnosti. Njegovo poskusni z raketami in njegovem gledanju v daljno bodočnost, ko se bo morda posrečilo priti z zemlje na druga nebesna telesa, vzbuja po vsem svetu senzacijo, ki pa učenjaku samemu ni nič kaj prijetna. Te dni je priredil prof. Oberth v nemški dvorani »Uranie« v Pragi predavanje, za katero so se sedala Parčani zelo zanimali. Prof. Hermann Oberth poučuje matematiko na nemški gimnaziji v Rumuniji. Rojen je na Sedmograškem. Študiral je na madžarskih in nemških visokih šolah. Mož je razmeroma še mlad, prav tip srednješolskega profesoria, z dušo in telesom zatpljen v delo, o katerem je prepričan, da se mu bo posrečilo. Iz njegovih oči odseva fanatizem trdne vere. Mišče in nagubani obraz pričajo, da je prestal po nedavni nesreči pri eksperimentiranju z raketo težko nervozno.

Dvorano »Uranie« so napolnil Nemci in Čehi do zadnjega kotačka. Večinoma so prišli poslušati predavanje mladi možje, ki se najbolj zanimalo za Oberthovo idejo in teorijo. Predavatelji je začel s kratkim zgodovinskim uvodom in pojasnil je glavne principe raket. Priprovedoval je, da se je zanimal za raket, že kot deček, ko je čital romane znanega fantasta Julesa Vernea. Takoj prvi poskus s presenetljivimi rezultati so ga prepričali, da utegne postati raketen sistem problem bodočnosti. Deset let je delal na samem in šele ko je zapravil vse svoje prihranke, je stopil s prvim znanstvenim delom o raketnem poletu v medplanetarni prostor pred javnost.

Za polet na druga nebesna telesa so se začeli ljudje takoj zanimati in prof. Oberth je kmalu dobil več sotrudnikov. Sčasoma se je pokazala med njimi takoj velika razlika v presojanju in pojmovanju problema, da smo mogli več delati skupaj. To velja zlasti za Valtera in Opela. Tudi sodelovanje z Ufo, ki je izdelala znani film »Žena na mesecu«, prof. Oberth ni bilo po godu. Mnogo mu škodujejo tudi razni listi, ki si v želji po senzacijah izmišljajo neverjetne in nemogome stvari o raketnem poletu. Prof. Oberth je na predavanju izjavil, da se dvignejo njegove rakete največ 100 milijonov km. Nekateri listi so pa napravili iz tega kar 2000 km. Nenamisel je tudi pisati, da se bo človek že čez 15 let lahko dvignil v medplanetarni prostor. Prof. Oberth je prepričan, da bo treba čakati še najmanj 50 let predno po mogoče praktično govoriti o takih izletih. Pač pa mi daše čas, ko bomo lahko pošiljali v svetovje tako

zvane poštne rakete, opremljene z merilnimi instrumenti za merjenje višine in gostote zraka. Teoretični del je prof. Oberth po lastni izjavi že zaključil. Zdaj ga čaka še eksperimentiranje, ki pa ni lahkovo, saj manj pa po ceni, kajti doseganji poskusi so stali še 150.000 Din. Pri bodočih raketah bo nevarnost eksplozije baje izključena. Bodoča raketa bo po Oberthovem mnenju tako precizno izdelana, da bo znašala derivacijo strela na razdalji iz Prage do Newyorka samo 500 do 600 m. Zanimalo je, da je prof. Oberth prepričan, da tudi raka, ki bo dolgočasna za polet v svetovje, ne bo sežigala eksplozivnih snovi več kot 10 do 15 minut.

Analfabeti v Indiji

Med vzroke nezadovoljstva v Indiji spada tudi pomembljivo šolstvo. India je tipična dežela analfabetov. Angleška Indija šteje 248 milijonov prebivalcev in od teh je po ljudskem štetju iz l. 1921 celih 229 milijonov nepismenih. Med nepismeniima ima površino šolski izobrazbo samo 14%, med ženskami je pa število nepismenih naravnost porazno. Na 100 žensk odpadne 982 nepismenih. Parjev je v Indiji 60 milijonov in med temi je samo 5% s primitivno šolsko izobrazbo, kajti višje kaste se na vse načine uporabljajo izobrazbi nižjih slojev.

Ker je žena v Indiji socialno zapostavljena, ni mogoče dobiti večjega številna učiteljic. Velika ovira v šolski izobrazbi je tudi neverjetna množina naravnosti. Samo v provinci Assamu je okrog 100 različnih dialektov. Zato se izobrazba omejuje prav za prav samo na univerze, na katerih študira vedenje več mladine. Samo l. 1921 je položilo angleške izpiske 2.500.000 Indov z evropsko izobrazbo. Ti Indi, ki govorijo gladko angleško, pa slišijo na angleških in indijskih univerzah o demokraciji, politični svobodi in pravici narodov in tako postanejo Gandijevi prisostvi.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujanjan, bledici obolelosti žlez, izpuščanje na koži, tvorih uravnava naravnina »Franz Josefova«, grenčica izborna tolična delovanje čreveta. Odlčni možje je zdravilstvo, so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro preneso »Franz Josefova« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobija v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Za birmo

ure, zlatnina in srebrnina s popustom 15 % pri

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred Skofijo 15.

Klavirje

pianine, harmonije, orgle, izposoji, poprevije, čisto uglasuje, načene, tudi na obroke, tovarna klavirje WARBIKE, Ljubljana, Gregorčeva ul. 3, Rimska cesta 2.

1487

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....